

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 27.11.2017

Vår ref.: 17/07131
Deres ref.: 17/4109

Saksbehandler: Jannicke Eriksen

Høring - endring i universitets- og høyskoleloven oppfølging av Kvalitetsmeldingen mv.

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) viser til brev fra Kunnskapsdepartementet 26. september 2017 med forslag om endringer i universitets- og høyskoleloven (UH-loven). På grunnlag av en intern høringsrunde har HiOA følgende kommentarer til forslagene:

Institusjonens mulighet til selv å fastsette tilleggskrav ved opptak (§ 3-6 femte ledd)

HiOA støtter forslaget om at det tas inn hjemmel for å fastsette egne strengere opptakskrav, og at disse må kunngjøres senest to år før iverksettelse.

Det kan være praktiske utfordringer ved å pålegge samordning mellom institusjonene når krav skal fastsettes lokalt. Fastsettelse i felles nasjonal forskrift har fram til nå bidratt til å samordne og kvalitetssikre de ulike spesielle opptakskravene, som så langt har vært begrunnet med nødvendige forutsetninger for å kunne gjennomføre et gitt studium. Lokal fastsettelse kan imidlertid også innebære at det nå vil tas andre hensyn for å innføre spesielle opptakskrav, som økt kvalitet og gjennomføring. Dette har ikke tidligere vært intensjonen bak spesielle opptakskrav.

Samtidig vil HiOA bemerke at den økte fragmenteringen i opptaksregelverket vil bidra til at framtidige studenter vil få det vanskeligere med å orientere seg om hvilke krav som gjelder. Vi vil derfor stille spørsmål ved hvor tidlig det skal kunne forventes at ungdom skal kunne ta «riktige» valg om utdanning og/eller yrke. Til slutt vil flere spesielle opptakskrav også føre til en mer ressurskrevende og mindre effektiv saksbehandling av søknader om opptak.

Sensorveiledning (§ 3-9 annet ledd og § 5-3 tredje ledd)

HiOA støtter forslaget om obligatorisk sensorveiledning. Vi mener at dette vil bidra til kvalitetssikring av og en mer ensartet sensur, og dermed kunne ivareta studentenes rettsikkerhet. Teksten i den foreslåtte bestemmelsen oppfattes imidlertid noe uklar, i og med at begrepet eksamen ikke er klart definert.

HiOA stiller spørsmål ved behovet for å fastsette krav om sensorveiledning i to ulike bestemmelser, og foreslår at krav til skriftlighet tas inn i § 3-9 annet ledd, dersom det skal gjelde alle sensorveiledninger, og at § 5-3 tredje ledd kun omhandler tilgjengelighet, slik det er i nåværende bestemmelse.

Virkning av ny sensur (§ 3-9 femte ledd tredje punktum)

HiOA støtter endring i ordlyd fra «klager får medhold i klagen» til «karakteren endres etter ny sensur», som bidrar til å gjøres bestemmelsen klarere. Endringen er i tråd med gjeldende praksis ved HiOA.

Utestenging på grunnlag av vedtatt forelegg (§ 4-9 tredje ledd)

HiOA støtter presiseringen om at også vedtatt forelegg kan gi grunnlag for utestenging. Endringen er i tråd med gjeldende praksis ved HiOA.

Sensors valg av skriftlig og muntlig begrunnelse (§ 5-3 annet ledd tredje punktum)

HiOA støtter forslaget om at det åpnes for at institusjonen selv kan velge skriftlig eller muntlig begrunnelse, og at det gjennom det bedre kan legges til rette for automatiske begrunnelser der det er hensiktsmessig. Vurderingen av hva som er hensiktsmessig må gjøres av institusjonene selv, og det er derfor viktig at bestemmelsen ikke er til hinder for at institusjonen selv kan delegeres ansvaret for hvem som skal bestemme om begrunnelse gis skriftlig eller muntlig i de tilfellene der det ikke skal gis automatiske begrunnelser.

Klage på gruppeeksamen (§ 5-3 fjerde ledd)

HiOA støtter at individuell klagerett hjemles i UH-loven. Endringen er i tråd med gjeldende praksis ved HiOA.

Vesentlig karakteravvik (§ 5-3 sjette ledd)

HiOA støtter ikke forslaget til endring slik det er presentert i høringsbrevet.

HiOA mener primært at dette forslaget bør settes på vent, og eventuelt utredes nærmere før en ny bestemmelse blir fastsatt. Vi er usikre på om lovfesting av en eller annen form for ny vurdering ved karakteravvik på to karakterer eller mer ved klagesensur er veien å gå. Når krav om sensorveiledninger lovfestes, kan det bidra til at sensorer i større grad legger til grunn de samme prinsippene og kriteriene i vurderingen. Arbeid med utarbeiding av sensorveiledninger samt satsing på bedre opplæring og veiledning i sensurarbeid virker derfor som en bedre tilnærming til problemet som her adresseres. Andre tiltak kan også utformes som del av institusjonenes kontinuerlige kvalitetsarbeid, som for eksempel å styrke tilsynssensors rolle.

Til den foreslåtte bestemmelsen stiller HiOA spørsmål ved at to karakterer skal defineres som et stort avvik, og vi mener at dette i stedet bør defineres til et avvik på tre karakterer eller mer. Departementet legger til grunn at situasjoner med stort karakteravvik kun skjer unntaksvis, men ved store institusjoner kan det være et betydelig antall slike saker i løpet av et år. Ordningen som foreslås vil være svært krevende å gjennomføre både med hensyn til kostnader og administrative ressurser, samt innenfor

gjeldende klagefrister. Med et stadig økende krav til effektivitet i sektoren er vi tvilende til at gevinsten vil forsvare ressursene det vil være nødvendig å bruke for å følge opp ordningen som foreslås.

Vi mener videre at bestemmelsen bør være en «kan»-bestemmelse framfor en «skal»-bestemmelse. Dette vil gi institusjonen mulighet til å vurdere fra gang til gang om avviket er av en slik art at det bør vurderes om det kan endres. I tillegg bør bestemmelsen i nåværende sjette ledd bevares, og dermed komme i tillegg til forslaget til ny lovbestemmelse, for å klargjøre klagesporet det legges opp til i universitets- og høyskoleloven.

HiOA foreslår derfor sekundært følgende ordlyd i sjette ledd:

Hvis karakteren ved ny sensur avviker **med 3 eller flere** karakterer, **kan** utdanningsinstitusjonen foreta en vurdering av om vedtaket bør omgjøres uten klage, jf. forvaltningslovens §35. **Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.**

Dersom bestemmelsen blir fastsatt slik departementet har foreslått i høringsbrevet, bør departementet følge nøye med på hvordan dette vil fungere i praksis, og hva som vil være resultatet av ordningen.

Bestemmelser om behandling av personopplysninger

HiOA mener det er viktig å få lovfestet forslagene til endring som gjelder behandling av personopplysninger, men har for øvrig ikke kommentarer til endringsforslagene.

Forholdet til annen lovgivning (tilrettelegging § 7-6 annet ledd)

HiOA støtter presiseringen av at studenter kan klage på vedtak om tilrettelegging.

Vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Curt Rice
rektor

Nina Waaler
prorektor for utdanning